

det derimod overvejes dels, hvorledes de nu paa Kasserne hvilende Forpligtelser skal afvikles, dels hvorledes et eventuelt Overskud af Kapitalen skal anvendes.

Det bemærkes endnu, at Ministeriet har anmodet Direktionerne for de gejstlige Enkekasser om paa nærmere Begæring at stille det fornødne Materiale til Raadighed for Udvalget.»

I et straks efter Udvalgets Nedsættelse afholdt Møde blev det vedtaget at indhente Oplysninger fra samtlige gejstlige Enkekassers Direktioner, idet man udbad sig tilstillet Kassens Statutter, Regnskabet for de sidste 5 Regnskabsaar, Kassens Status ved Udgangen af det sidst afsluttede Regnskabsaar med specificeret Opgivelse af Kassens Aktiver og Oplysning om, hvorvidt der med Hensyn til Formuen maatte være sket nogen Ændring efter det sidst afsluttede Regnskabsaar, Fortegnelse over Kassens Medlemmer med Opgivelse af hver enkelt Medlems og hans Hustrus Fødselsdag og Fødselsaar, Fortegnelse over de nuværende Pensionister med Angivelse af hver enkelt's Fødselsdag og Fødselsaar og endelig Oplysning om Pensionernes Størrelse.

Udvalget har derefter foretaget en Undersøgelse af følgende gejstlige Enkekassers Forhold i det hele:

1. Sjællands Stifts Præsteenkekasse.
2. Fyens Stifts gejstlige Enkekasse.
3. Den lille Enkekasse for Lolland-Falsters Stift.
4. Enkekassen for Aarhus Stifts gejstlige.
5. Ribe Stifts gejstlige Enkekasse.
6. Viborg Stifts gejstlige Enkekasse.
7. Aalborg Stifts gejstlige Enkekasse.
8. Hellum-Hindsted Herreders Præsteenke (Hjælpe) Kasse.
9. Fleskum-Hornum Herreders Hjelpekasse for trængende Præsteenker, samt Hjelpeenkekasserne, en for hvert Stift.

Ved Undersøgelsen af disse Kassers Formue og Forpligtelser viste det sig, at de var meget forskelligt stillede. Idet Kasserne er oprettede ved særlige for hver enkelt Kasse konfirmerede Fundatser, hvis Indhold er meget afvigende, har deres Udvikling været yderst forskellig.

Under Udvalgets Arbejde har man maattet sondre Kasserne i to Grupper, de egentlige Enkekasser og Hjelpeenkekasserne. Den første Gruppe er forsikringsmæssige Institutioner, hvis Interessenter udelukkende har Kassens Formue at holde sig til. Den anden Gruppe, Hjelpeenkekasserne, tjener til Dækning af den Præsteenker tilkommende Pension i visse Tilfælde, og disse Kassers Forpligtelser har paa en Maade Garanti i samtlige Embeder, saaledes at disse om fornødent maa træde til, hvis der ikke skulde være Dækning.

Hvad først de egentlige *Enkekasser* angaar, da er der i en enkelt af dem opsparat betydelig Kapital; i nogle er der Dækning og maaske et lille Overskud; i enkelte maa man regne med, at Forpligtelsernes Værdi overskrider Formuens og Indtægternes Værdi. Ser man imidlertid paa Kasserne som et samlet Hele, er der et ikke ringe Overskud. De fleste af disse er stiftet paa en Tid, der ligger forud for Indførelse af Reglerne om pligtig Enkeforsørgelse for Statens Tjenestemænd, og er opretholdt uden nærmere Forbindelse med Reglerne om Enkeforsørgelsespligt. De i Loven af 5. Januar 1851 indeholdte almindelige Regler fandt ikke Anvendelse paa Præsterne, idet det i Lovens § 2 hedder: »Endelig er ogsaa undtagen Præster, med Hensyn til hvis Enkeforsørgelsespligt det har sit Forblivende ved de hidtil gældende Regler, indtil der ved særlig Lov sker Forandring«. — De »hidtil gældende Regler« var indeholdt i Plakat af 22. Februar 1826, ved hvilken det var bestemt, at Præster i Danmark skulde sikre Enken i Pension $\frac{1}{5}$ af den Sum, hvortil Embedet efter de ældre Angivelser af 1768 er anslaaet, dog saaledes at ved de mindre Præstekald, som i disse Angivelser er ansatte under 200 Rdl. den Pension, der maatte være den eventuelle Enke forsikret i den gejstlige Enkekasse, skulde komme til Afdrag i den Pension, som Præsterne efter den ovenfor bestemte Maalestok ellers vilde være forbundne til at forsikre ved Indskud i Enkekassen. Ved Resolutioner af 7. Juni 1844 for Sjællands Stift og omtrent samtidigt for de andre Stifter blev den pligtige Overlevelsrente dog sat til $\frac{1}{5}$ af den Sum, hvortil Embedet ifølge de nye Ansættelser var anslaaet med en tilsvarende Bestemmelse som ovenfor, naar Ansættelsen var under 400 Rdl. Ved Loven af 14. Marts 1913 om Folkekirkens Præsters Lønningsforhold blev Loven af 5. Januar 1851 om Tegning af pligtig Overlevelsrente gjort gældende for de Præster, der indtraadte under den nye